

Posudek diplomové práce

Autor práce: Jaromír Chlada

Obor: koreanistika

Název práce: Ekonomický vývoj KLTR po pádu světové socialistické soustavy

Autor posudku: Tomáš Horák

Typ posudku: posudek vedoucího práce

Předkládaná práce na téma ekonomického vývoje v KLTR po pádu světové socialistické soustavy se v úvodu vymezuje nejen jako mapující a popisná, ale též jako analytická. Zdá se však, že se autor nechal příliš inspirovat motem uvedeným na začátku („Každý, kdo se nazývá expertem na severní Koreu, je buď lhář, nebo blázen.“) a jako „neexpert“ se pro jistotu raději příliš nepouští do formulování vlastních názorů. Jen zřídka a nesměle opouští popisný rámec, takže práce celkově vyznívá jako sumarizace faktů a údajů posbíraných z různých zdrojů. Vzhledem k aktuálnosti a nezpracovanosti dané problematiky v českém jazyce jde sice o přístup zčásti legitimní (ke cti autorovi slouží, že čerpá z relativně věrohodných pramenů), nicméně diplomová práce by měla být víc, než jen uspořádaným výčtem jevů dané oblasti zájmu. Jinými slovy, měla by být postavena poněkud jinak než informační brožura či ročenka. Systematické uspořádání faktů je jen prvním krokem, po kterém by měla následovat vlastní práce s materiálem pomocí zvolené metody. Nemusí přitom jít jen o poměrně exaktní metody společenských věd, ale třeba „jen“ o ukazování souvislostí, propojování a hodnocení faktů na základě kvalifikované intuice, či odhalování skrytých příčin daného stavu analýzou širšího kontextu.

Vzhledem k celkové popisnosti práce každý pokus o osobní pohled či vyjádření vlastního názoru mimovolně poutá zvýšenou pozornost a vybízí k polemice. Bohužel je obvykle nesnadné přijmout autorovy argumenty a ztotožnit se s jeho závěry, a to z toho důvodu, že příslušné partie patří k těm slabším, pokud jde o propracovanost, promyšlenost a podloženost fakty; navíc to občas působí dojmem, jako by závěry byly přejímány z použité literatury. Na jednu stranu je práce ve svém úhrnu až příliš popisná, na druhou stranu jsou řídké osobní soudy snad až příliš kategorické a nedoargumentované. Pokud např. autor na str. 92 mluví o „fundamentálních a nevratných změnách v ekonomickém myšlení občanů KLTR, které budou mít zásadní vliv na budoucí vývoj“, postrádá čtenář alespoň povšechnou analýzu těchto změn počínaje specifikováním výchozího stavu (lze namítat, že systémové omezování ekonomických aktivit ještě neznamená absenci ekonomického myšlení u běžné populace, minimálně pokud laické ekonomické myšlení koreluje s přirozenými lidskými sklony a tendencemi). Jestliže se na straně 94 tvrdí, že „Obsáhlá ekonomická transformace ale nutně povede k otevření země, a tím ke kolapsu současného politického systému spojeném s pádem současného vedení“, chybí argument podírající tuto proklamovanou nutnou kauzalitu a nevyhnutelné vyplývání (srovnání s jinde uváděnými příklady bývalých socialistických zemí příliš nefunguje, jelikož u nich obvykle pád režimu transformaci předcházela; naopak sousední Čína „obsáhlou ekonomickou transformací“ ustála bez kolapsu politického systému...). Byť je severokorejský režim paradoxně poměrně čitelný, lze předpokládat a předvídat pouze reakce severokorejské garnitury, která je v zajetí ideologicky daných stereotypů myšlení a jednání (viz např. komentáře Lankova (Korea Focus) či Rudigera (The Korea Herald) z nedávné doby). Zato je třeba být velice opatrný se soudy ohledně budoucího vývoje celkové situace, neboť ten je ovlivňován jedinečnou konstelací vstupních parametrů a formujících příčin, a při nepojmutelné komplexnosti zasahujících faktorů je jeho prediktabilita velmi omezená.

Několik námitek lze vznést i k formální stránce. Nehledě na stylisticky nepřilíš obratně vystavěné věty na řadě míst, zasloužila by si práce ještě minimálně jedno přečtení. Chybějící předložky a další slova, nedodržování shody větných členů („Podíl vládního nákupů na HND“ v tab. 14, „zóna v Sinuidžu byl projektem“ na str. 36 apod.), i „nedohotovené“ věty (viz např. „...215 severokorejských úředníků prošlo v letech 1997 až 2000 prošlo těmito kurzy ve Spojených

státech..., ČLR a Maďarsku podobnými kurzy.“ na str.100) zbytečně kazí celkový dojem. Také citacím mohla být věnována větší pozornost. V poznámkách je sice uvedena literatura, ovšem někdy není jasné, zda z ní autor pouze čerpá, nebo ji přímo cituje (spojení „Smrt milovaného vůdce Kim Il-songa“ je ironií, citací, nebo vyjádřením pocitů autora?). Také uváděná data jsou místy neorganicky přilepena k textu, např. na str. 60-1 je v textu uveden odhad produkce obilí v roce 2000 na 2,92 miliónů tun, ale v tabulce (na kterou není v textu odkazováno) je uvedeno 5,01 miliónu tun. Byť je v textu zmíněna obtížnost a nespolehlivost různých odhadů, takto rozdílné údaje by si zasloužily kratší usouvztažení.

Závěrem je třeba ocenit úsilí věnované shromáždění souvisejících materiálů, ať už monografií, článků či dat z internetových zdrojů.

Přes výše uvedené výhrady doporučuji práci k obhajobě a navrhuji hodnocení **velmi dobře**.

Mgr. Tomáš Horák, Ph.D.